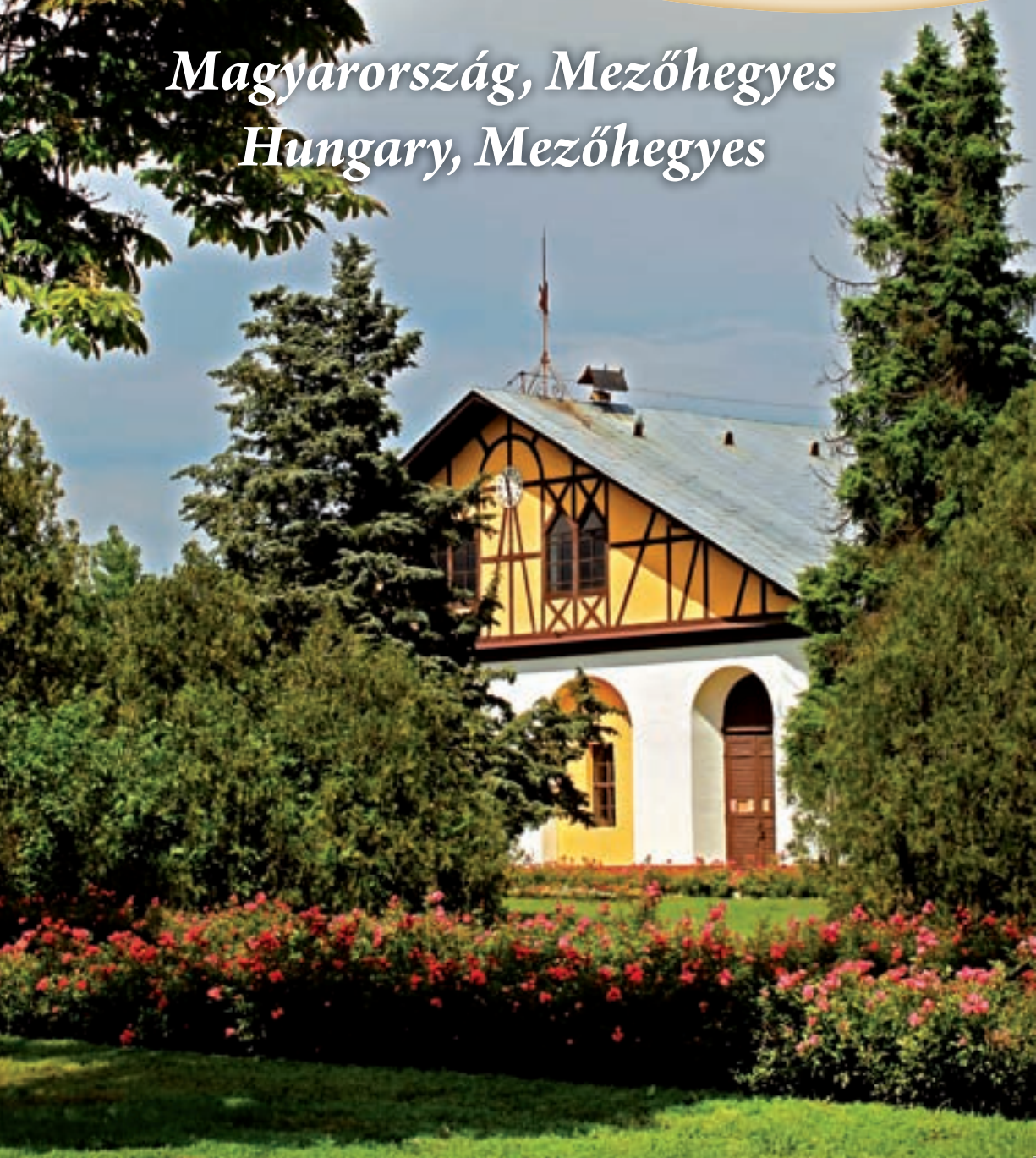

Magyar Tájakon

Hungarian Lands

Magyarország, Mezőhegyes
Hungary, Mezőhegyes

A Mezőhegyesi Állami Ménes Kft., mint az egykori Császári és Királyi Katonai Ménesintézet utódja őrzi Mezőhegyes évszázados értékeit és tradícióit. Ma több mint 300 ló képezi a ménes lóállományát, melyek a Nóniusz, a Magyar Sportlós és az Ügető fajtákból tevődnek össze. Társaságunk hagyományos lótenyésztő tevékenységét az eredeti műemlék épület-együttesben végzi. Jelenleg a ménes kezelésében 22 védett műemlék is található.

Az egykori északi kaszárnya ad otthont a Hotel Nonius*** szállónknak, mely a Ménesudvar csodálatos ősplatánokkal benépesített természeti környezetében található. Kiváló éttermével, gasztronómiai különlegességeivel, 19 szobájával, 57 férőhellyel várja a lovas sportok kedvelőit és a pihenni vágyókat. A szobák XVIII. századi bútorokkal, fürdővel, TV-vel, telefonnal, wifivel felszereltek. Lovas bázisunk lehetőséget kínál a sport ez irányú rajongóinak az év minden szakában, a környező táj szépsége természetjárást, az erdők, mezők gazdag vadállománya vadászati élményeket biztosít. Teraszunk tavasztól őszig üzemel, ahol a nap végeztével egy kellemes pohár bor kíséretében vendégeink elfogyaszthatják a vacsorát.

Tréningek, konferenciák, esküvők, rendezvények szervezését és lebonyolítását is vállaljuk. Csoportok részére egyedi pálinka- és borkóstolót szervezünk lovas bemutatóval. Szeretettel várunk minden kedves vendéget, érdeklődőt, versenyzőt, tenyésztőt, vásárlót.

As the privy of the former Császári és Királyi Katonai Ménesintézet the Mezőhegyesi Állami Ménes Ltd. guards the century long values and traditions of the city of Mezőhegyes. More than 300 horses from the stable of our herd including breeds like Nonius, Hungarian Racehorse and Trotter. Our company proceeds the traditional horse breeding in our original monument building complex. We currently have 22 protected monuments as well. The previously known northern barrack-room hosts Hotel Nonius*** which is situated in the natural environment populated by ancient sycamore trees. An excellent restaurant serving gastronomic specialties, 19 rooms with 57 accommodations waits those who enjoy horse sports or those who wish to rest. The rooms are equipped with furniture from the 18th century, a bathroom, television, telephone and Wi-Fi. Our horse base offers a chance for those interested in horse sports every day of the year, the beauty of the surrounding area invites for hiking and the rich wild-life of the forests and meadows provides great hunting experience. Our terrace operates from spring to fall where our guests can eat their supper accompanied by a pleasing cup of wine at the end of an eventful day. We can host and organise trainings, conferences, weddings and other events as well. We organise unique tasting of pálinka (Hungarian brandy) and wine with horse display for groups. We warmly welcome every guests, racers, fellow breeders, costumers or anyone who are interested.

Mezőhegyesi Állami Ménes Kft.

5820 Mezőhegyes, Kozma Ferenc utca 30.
Telefon: +36-68/566-592 • Fax: +36-68/566-591
E-mail: info@mamkft.hu

Hotel Nonius***

5830 Mezőhegyes, Kozma Ferenc utca 32.
Telefon: +36-68/566-555
Fax: +36-68/566-556
E-mail: hotel.nonius@mamkft.hu

Tisztelt Olvasó!

Szívem minden melegével köszöntöm Önt Mezőhegyes város Önkormányzata nevében!

Bízunk benne, ízelítőnk kellőképpen felkelti kíváncsiságát, és mielőbb ellátogat hozzánk.

Ha egyszer eljött, többé nem felejt el bennünket. Bennünket, Mezőhegyest, ahol a várost a központ és körötte közelebb-távolabb a majorok alkotják. Majorjaink a világon egyedülálló jelentőségűek, ahol ma is a közel 16 ezer hektárból mintegy 11 ezer változatlanul állami tulajdon.

Büszkén őrizzük lovas hagyományainkat és Európa legnagyobb kukorica-vetőmagtermelőjeként agrárértékeinket is.

Impozáns művelődési központunk színházteremmel, sportcsarnokkal, aulákkal, könyvtárakkal áll az Ön szolgálatában. A közelmúltban megújult a civil városközpontban a volt Centrál Hotel és Kaszinó. Az épület története igen érdekes.

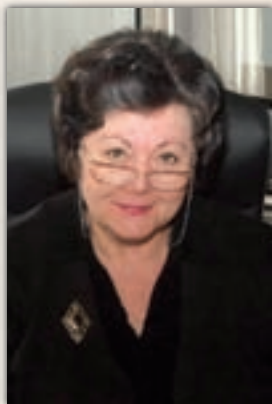
Nagybecsű eleink művét megőriztük. Gazdag múltunknak köszönhetően számos érdekes műemlék várja. Kastélyokban, empír istállóknak, ősparkokban, ikertavunknál, tereinken és parkjainkban változatos turisztikai attrakciókat kínálunk: lovaglás, hippoterápia, kerékpáros- és gyalogtúra, sétakocsizás, múzeumok, Koi-ponty, kaktusz-gyűjtemény, vadászat, horgászat, konferenciák, bálók, évente több lovas- és kocsihajtó verseny!

A Ménesbirtok az idén 230 éves és Mezőhegyes 25 éve város.

Magyarország legbájosabb mesebeli kisvárosa, élő skanzen.

Szeretettel hívjuk, várjuk, szívesen fogadjuk!

Meggyőződésünk: lebilincseli a mi koronavárosunk!

Dear Reader!

Let me welcome you on behalf of the Municipality of Mezőhegyes, with all warmth of my heart!

We hope that our introduction was sufficient to arouse your curiosity and you will visit us soon.

Once you come, you will never forget us. Us, Mezőhegyes, where the city is constituted by the centre and around it the closer or further crofts. Our farms

are of a unique importance worldwide; nowadays, from the nearly 16 thousand hectares 11 thousands are still state-owned properties.

We are proud to preserve our equestrian traditions and also our agrarian values, as the largest maize seed producer of Europe.

Our impressive cultural centre offers its services to you with a theatre hall, sports hall, assembly halls and libraries. Recently, in the civil city centre the Central Hotel and Casino have been renewed. The history of the building is very interesting.

We have preserved the works of our esteemed ancestors. Thanks to our rich history, you are awaited by a rich variety of interesting monuments. We offer diverse tourist attractions with castles, empirical stables, ancient parks, a twin lake: horse-riding, hippotherapy; cyclist and walking tours, carriage rides, museums, Koi carp, cactus collection, hunting; fishing; conferences; balls and several riding and carriage-driving competitions each year!

This year the Stud farm celebrates its 230th anniversary, and Mezőhegyes has been a city for 25 years.

It is Hungary's most charming fairytale city, a living open-air museum.

We kindly invite and welcome you!

We are convinced that you will find our coronation city fascinating!

Őszinte üdvözléssel:

Kovácsné dr. Faltin Erzsébet

Polgármester

Sincerely:

Erzsébet Kovácsné dr. Faltin

Mayor

Népviseletben

Mezőhegyes története

A kezdetektől az alapításig

Mezőhegyes az Alföld délkeleti csücskében, Békés megyében, a Maros hordalékkúpján helyezkedik el. A város területe mezőgazdaságilag igen jól hasznosítható, ezért már a korai földművelő kultúrák is előszeretettel birtokolták. Az idők folyamán sok nép és kultúra képviselője megfordult és telepedett meg hosszabb-rövidebb időre a vidéken.

A terület Szent István korától a korona tulajdonában volt. A tatárjárás idején a terület teljesen elnéptelenedett. Mezőhegyest elsőként Rogerius váradi kanonok Siralmas Ének című műve említi Újfalú néven 1241-ben. A legkorábbi írásos emlék, amiben a falu neve – Mezew heges alakban - megtalálható, egy 1421-ből származó örökösödési oklevél.

A török kiűzése után megint csak pusztává vált e vidék.

Az alapítástól a Dualizmus virágkoráig

II. József császár 1784-ben katonai ménest alapított a területen. A birodalmi ménes ötlete első parancsnokától, Csekonics József vértesskapitánytól származott.

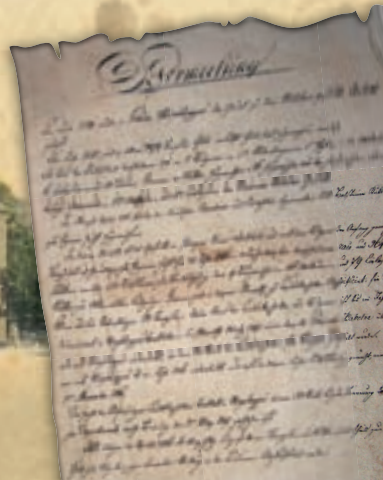
A Ménésintézet három világhírű lófajta bölcsője: ezek a nóniusz, a gidrán és a mezőhegyesi félvér. A Kozma Ferenc által előírt tenyésztési és nevelési utasításoknak köszönhetően a mezőhegyesi lovak a legnagyobb európai díjakat juttatták Magyarországnak. A századfordulón gróf D'Orsay Olivér ezredes, ménésparancsnok világhírűvé fejlesztette a ménest. Gluzek Gyula igazgatása alatt a Ménésbirtok Európa egyik legnagyobb és legszebb belterjes mezőgazdasági nagyüzemévé fejlődött. Mezőhegyes négy irányban is bekapcsolódott Magyarország vasúti hálózatába, hét szeszgyár létesült, melyek cukorrépát dolgoztak fel.

A katonák mellett megjelent a civil lakosság, melynek szervezeti szabályrendeletét 1872. augusztus 17-én fogadták el. Ezzel a Ménésbirtokból és Tompa pusztából megalakult Mezőhegyes „eszmei község”. 1885-től summások és szakmányosok dolgoztak a birtokon.

A fokozódó cukortartalom adta az ötletet a Cukorgyár megépítéséhez 1889-ben, a megnövekedett szállítási igény hívta életre a gazdasági vasutat. 1893-tól kendergyár és téglagyár is működött. Létrejötték az elemi iskolák, a község 1911-ben állította fel az Alsófokú Iparos Tanonciskolát.

A Ménésparancsnokság épülete

Tiszti kaszinó nagyterme

History of Mezőhegyes

From the beginning to the founding

Mezőhegyes is located in the south-eastern corner of the Great Plain, in Békés County, on the alluvial cone of the River Maros. The area of the city can be utilized well from agricultural aspect, therefore it had been one of the favourite regions of the early farming cultures. Over the years, representatives of many communities and cultures have visited this region and settled down in it for shorter or longer periods.

Starting from the era of King Saint Stephen, the area had been owned by the Holy Crown. During the invasion of Tatars, the area got completely deserted. Mezőhegyes was first mentioned in 1241 by canon Rogerius from Oradea, in its work titled Lamentable Song under the name of Újfalú (New Village). The earliest written mentioning of the village's name - in the form of "Mezew heges" - can be found in a heritage certificate that dates back to 1421.

After the expulsion of the Turks, the region had become empty, too.

From the foundation to the golden age of Dualism

In 1784, Emperor Joseph II. founded a military stud farm in the area. The idea of the imperial stud originated from its first commander, Captain Joseph Csekönics.

The Stud institution is the cradle of three world-famous horse breeds: the Nonois, the Gidran and the Furioso-North Star. Thanks to the breeding and rais-

ing instructions prescribed by Franz Kozma, the horses of Mezőhegyes won the major awards of Europe for Hungary. At the turn of the centuries, the stud commander and colonel Count Oliver D'Orsay developed the stud world-famous. Under the administration of Gyula Gluzek, the Stud farm has developed into one of the largest and most beautiful agricultural production sites. Mezőhegyes joined the railway network of Hungary in four directions and seven distilleries were established which processed sugar beets.

In addition to the soldiers, the civilian population appeared, too; the organizational rules of which was adopted on 17 August, 1872. By this the Mezőhegyes "intellectual municipality" was established from the Stud farm and Tompa steppe. From 1885, people employed for seasonal agricultural work and jobbers had been working on the estate.

The increasing sugar content brought the idea to build a Sugar factory in 1889, and the increased transportation needs led to the construction of the economic railways. Since 1893, a hemp plant and brick factory had been operated here, too. Elementary schools were founded, and in 1911 the municipality set up the Primary Industrial Apprenticeship Training School.

Pályaudvar

II. József császár

Cukorgyár

Tűzoltók

Gőzös a cukorgyári depónián

Mezőhegyes története

Az I. és II. világháború időszaka

Az első világháború szomorú következménye volt a község kifosztása. A román királyi hadsereg 1919 májusától 1920 március végéig megszállás alatt tartotta Mezőhegyest.

A két világháború között a birtokot körbevevő természetes határra, a gránicra kerítést emeltek, a Ménesbirtok talpraállítása Battha Sándor jószáigazgató érdeme volt. Felépült nyolc majori iskola, folytatódott a település villamosítása és a Centrál beálló istállóját átépítve Kultúrarnak is létesült.

A második világháború végén, 1944 szeptemberében a szovjet Vörös Hadsereg szállta meg, majd fosztotta ki a települést.

A háborúk utáni idők, napjainkig

Az 1945 utáni földosztások sajnos hátráltatták az újbóli fellendülést, mert a felaprózódott gazdaság tulajdonosai, a „kisgazdák”, nem tudták hatékonyan művelni a földet.

Az állami birtoktest nagyobbik része továbbra is nagyüzemként maradt fenn, Állami Gazdaság, később Mezőhegyesi Mezőgazdasági Kombinát néven, szocialista nagyüzemként adott munkát 2000-nél is több dolgozónak.

A privatizált Ménesbirtok - a Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt. - ma már kisebb, 8050 ha szántóterülettel folytatja az öntözéses vetőmagtermesztést - Európa legnagyobb ilyen profilú üzemeként.

1997-ben a Cukorgyárat bezárták, de a gyár vízellátását biztosító Élővíz-csatornát a mai napig használják öntözésre.

Az épített örökség gondozása és a lovas hagyományok életben tartása nagyrészt a Mezőhegyesi Állami Ménes Lótenyésztő és Értékesítő Kft. feladata lett.

Altisztek a méntelep irodájában

Dézsi János őrmester a telefonközpontban

History of Mezőhegyes

Period of World War I and II

A sad consequence of World War I was the pillaging of the municipality. The Romanian royal army held Mezőhegyes under occupation between May 1919 and March 1920. Between the two world wars, a fence was built on granitz, the natural boundary surrounding the estate, and the rehabilitation of the Stud farm was the merit of Alexander Batha, livestock manager. Eight farm schools were built, the electrification of the town continued and via the reconstruction of the stable of Centrál, a Culture Hall was established, as well. At the end of World War II, in September 1944 the Soviet Red Army invaded and plundered the city.

The post-war times to the present

Unfortunately, the land divisions after 1945 hindered the recovery, as the owners of the fragmented farm the "little farmers" were not able to cultivate the land effectively.

A major part of the state-owned estate has continued to operate as a large-scale production unit, under the name State Farm and later as Mezőhegyes Agricultural Combine, and it employed more than 2000 workers as a large-scale socialist production unit.

Nowadays the privatized Stud farm - the Mezőhegyes Stud Farm Co. Ltd. - continues the irrigated seed growing on a smaller arable land of 8050 hectares, as the largest plant of Europe of such profile. In 1997, the Sugar factory was closed, but the Freshwater channel which had been providing the water supply of the factory, is still used for irrigation.

The maintenance of the build heritage and the preservation of equestrian traditions has become the task of the Mezőhegyes State Stud Horse Breeding and Sales Ltd.

Csilkós

Asztaltársaság a Kaszinóban

Nóniusz

Furioso

Gidrán

Mezőhegyes: az állatnemesítés és -tenyésztés fellegvára

Az itt élők számára nem kérdés, hogy Mezőhegyes létét a lótenyésztésnek köszönheti.

Amikor II. József 1784. december 20-án aláírta a Ménes alapító okiratát, a fő cél az volt, hogy Mezőhegyes a Monarchia lóigényét - elsősorban katonai szempontból - elégítse ki.

1816-ban Mezőhegyesre osztottak be egy anglo-normann fedezőmént, akinek a neve Nonius volt.

E mén 17 évig fedezett Mezőhegyesen és 79 mén-, valamint 122 kancacsikót nemzett. A Nonius a világ egyik legjobb lófajtája lett a mezőhegyesi nemesítő munka hatására. A XIX. század legkorszerűbb lova, mely nemcsak kiváló hátszlóként szolgálta a huszárokat, de ha kellett, húzta az ágyútalpat is. A mezőgazdaságban igáslóként is kitűnően megfelelt.

A nóniusz Mezőhegyes, hazánk hírnevét öregbítette, amikor 1900-ban a párizsi világkiállításon megkapta az „ideális ló” kitüntető címet!

Mezőhegyes az egyetlen olyan magyar ménes, amely nemcsak egyetlen lófajtát adott a hazának, hanem mindjárt négyet: a Nóniusz mellett a Gidrán, a Furioso-North Star (mezőhegyesi félvér) és a Mezőhegyesi sportló is e föld szülöttei.

Közel 80 évig csak a lótenyésztésről szólt minden, volt olyan korai időszak is, amikor 60 000 ló volt a legelőkön! Egyéb haszonállatok az 1860-as évektől kerültek a Birtokra.

A magyar szürkemaráhát még a katonai vezetés hozta Mezőhegyesre, elsősorban igaereje miatt. Hamarosan a hízalás is elkezdődött. Az itteni talaj kiváló termőereje hatalmas, jól fejlett állatokat adott: a mezőhegyesi tehének akár 45 %-kal is tömegesebbek voltak tiszántúli társaiknál!

Mezőhegyes: the citadel of animal breeding and rearing

For local people there is no question that for its existence, Mezőhegyes can be grateful to horse-breeding.

When on 20 December, 1784 Joseph II signed the founding charter of the Stud, with the main goal to ensure that Mezőhegyes satisfies the horse need of the Monarchy primarily from military aspects.

In 1816, an Anglo-Norman covering stallion was assigned to Mezőhegyes, whose name was Nonius.

This stallion had been covering in Mezőhegyes for 17 years, and as a result, 79 stallions and 122 mare

foals were born. As a result of the breeding work in Mezőhegyes, Nonius has become one of the best horse breeds of the world. It was the most modern horse of the 19th century, which did not only serve the hussars as an excellent saddle horse but it also pulled the cannon, if it was necessary. It worked perfectly in agriculture as a workhorse, too.

The Nonius horses contributed to the positive reputation of Mezőhegyes and our country also when in 1900, in the Paris Exposition it received the award of “the ideal horse”! Mezőhegyes is the only Hungarian stud which did not give only one horse breed to the country but four breeds: Nonius, Gidran, Furioso-North Star and the Mezőhegyes sports horse.

For almost 80 years everything had been about horse-breeding; there was an early period in which there were 60 000 horses in the pasture! Other livestock has been brought to the Estate from the 1860's. The Hungarian grey cattle has been brought to Mezőhegyes by the military leadership, primarily because of its draught power. The fattening had begun soon, too. The excellent production capacity of the local soil resulted in huge, well-developed animals: the cows of Mezőhegyes were up to 45 % heavier than their peers in other areas of Tiszántúl Region!

Mezőhegyes: az állatnemesítés és -tenyésztés fellelőjére

Piroska Mihály díjnyertes szürkével

Mezőhegyesre 1865-ben érkezett a mangalica, mely a legjövedelmezőbb állatfaj volt sokáig a Ménesbirtoknál. Opportunistájaként szinte mindent megevett, olyan táplálékot is hasznosított, amit más állatfajok nemigen fogyasztottak el.

Ahogy Mezőhegyes egyre inkább bizonyította, hogy kiváló genetikai forrása lehet az egész magyar állattenyésztésnek, úgy kerültek a Birtokra újabb állatfajok.

1881-ben tisztavérű szimentáli állomány érkezett, e kiváló tejelő fajta törzskönyvét, mint „telivér szimentáli” évtizedeken át külön vezették. Az 1930-as években termelő mezőhegyesi 1627-es Junó tehén 13 391 kg tejhozamával világrekordot ért el!

1881-ben kezdődött a merinó juh tenyésztése is, a nemesítés eredménye ismét világrekord gyapjúhozammal „hozta hírbe” Mezőhegyest.

Az első világháború után azonnal megkezdődött a házi bivaly szaporítása, nemesítése. Ezek az állatok nem voltak túlzottan igényesek, ám óriási vonóerejük mellett akár 1800 liter zsíros, tápláló tejet is adtak.

Napjainkban a holstein-fríz tejelő szarvasmarha emeli Mezőhegyest a világ élvonalába. Sarlott nevű üszője Európa egyik legnagyobb genetikai értékű nőivarú egyede. Apja, Amighetti Numero Uno a világ listavezetője volt másfél éven keresztül. Szaporítóanyagáért napjainkban is sorban állnak a legjobb tenyésztők, a bika is Városunk „lakója”.

A Mezőhegyesi Állami Ménes Kft. is világhírrrel büszkélkedhet: Hamlet fedezett itt 2011-ben, Hickstead-nek, a világ legjobb ugatólovának apjaként. Gyönyörű csikói ma is megtekinthetők a Ménesben.

Mangalica

Kanász

Mezőhegyes: the citadel of animal breeding and rearing

Mangalica pigs arrived in 1865, and afterwards it had been the most profitable species at the Stud farm for a long time. As an opportunistic species, it ate almost everything, and it utilized also such food which was not really consumed by other animal species.

As Mezőhegyes managed to continuously prove that it may be an excellent genetic source of the whole Hungarian livestock farming, new animal species have been brought to the Estate.

In 1881, a purebred Simmental stock arrived, and the pedigree of this excellent dairy breed, as the "Simmental thoroughbred" had been kept separately for several decades.

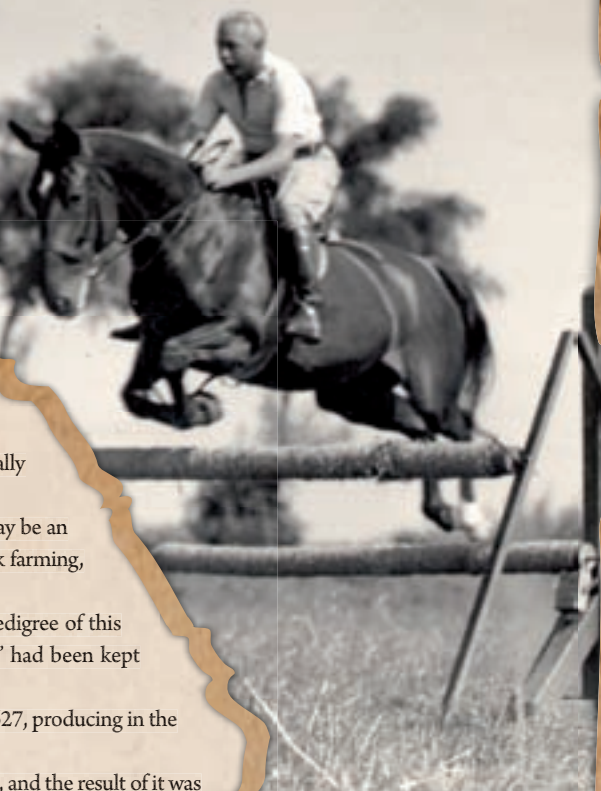
With her milk yield of 13 391 kilograms, Cow Junó no. 1627, producing in the 1930's achieved a world record!

In 1881 also the breeding of the Merino sheep was started, and the result of it was that Mezőhegyes became world-famous again with a record-breaking wool yield. After World War I, the rearing and breeding of water buffalo had started immediately. These animals were not too demanding, but in addition to their enormous pulling power, they were able to give up to 1 800 litres of fatty and nutritious milk.

Nowadays the Holstein-Friesian dairy cattle is raising Mezőhegyes among the best in the world. Its heifer called Sarlott is one of the females of Europe with the biggest genetic value. The father, Amighetti Numero Uno had been the first on the world list for one and a half year. His reproductive material is still very popular among the best breeders, and thus the bull is the "famous inhabitant" of our city.

National Stud of Mezőhegyes Ltd. is world famous, too:

Hamlet covered here in 2011, as the father of Hickstead, the world's best jumping horse. The beautiful foals can be viewed in the Stud any-time.

Természeti értékeink

Településünk a Békés-Csanádi-háton helyezkedik el, a környező vidékből jónéhány méterrel kiemelkedve. A Száraz-ér, amely a Maros folyó egy korábbi fő medre, keletről nyugatra haladva fordított „U” alakban fonja körül. Dél felől maga a Maros határolja. Növényföldrajzi szempontból a táj a Tiszántúli flórajárásba tartozik.

A környéken kevés eredeti állapotában megmaradt, az utolsó jégkorszak után kialakult, löszpusztai ösgyep folt található. Itt megtalálható védett fajok: a tavaszi hérics, az erdélyi hérics, a budai imola, a macskahere, a vetővirág, a réti iszalag, a szennyes infű, a kék atracél, a pusztai meténg, a Bieberstein-gyújtoványfű, a balkáni csillagvirág.

Néhol fellelhető még az őstáj cserjéseinek legjellemzőbb képviselője a szintén védett törpemandula.

Mezőhegyesen több „öserdő” és egyedül álló fa is fennmaradt korunkra, s matuzsálemként hirdetik fajuk egykori fényét a tájban. Ilyen hírmondók a 48. major tölgyei, a 6-os majori tölgycsoportok, a 32-es

tölgyfa sor, a sugárutakat szegélyező öreg tölgyek, a 4-es erdő fái és a Rajta erdő tölgyes. Külön színpontja a tájnak a Száraz-érnek a Rajta erdőben lévő szakasza. Itt a famatuzsálemek közt található meg az alföldi kisvizes élőhelyek oly jellegzetes élővilága.

A rovarok védett és nem védett sokasága, mint például az atracélcincér, amely egyedüli tápláléknövénye a szintén védett kék atracél, a sztyeppelepke, a magyar tarsza, a pókok fajgazdagsága, cincérek, szarvasbogár, lepkék és pillangók. A vizek közelében a békák, siklók, a mocsári teknős is előfordul. Találkozhatunk a madarak sokféle fajával: gyurgyalag, gulipán, szürke gém, fehér gólya, fűrj, kuvik, füles- és macska bagoly, vörös- és kékvercse, karvaly, héja és réti sas is előfordul nálunk. Tavasszal és ősszel a vonulás idején 50-es csoportokban állnak meg itt hetekre a fekete gólyák is. Az emlősök fajgazdagsága is bőséges. Cickányok, egérfélék, vakond és földikutya. Mezei nyúl, menyét, nyest és görény, borz, róka, őz, dám és vaddisznó népesítik be az élőhelyeket.

Our natural values

4 and the oak trees of Rajta forest. A special sight of this landscape is the section of Száraz stream running through the Rajta forest. Among the tree Methuselahs one can see the characteristic wildlife of the lowland habitats of the Great Plain.

You can see here a multitude of protected and non-protected species of insects, such as the *Pilemia tigrina*, the only food plant of which is the *Anchusa barrelieri*, which is protected, too; the *Catopta thrips*, the *Isophya costata*, a number of species of spiders, longhorn beetles, stag beetles, moths and butterflies. Near the waters one can see frogs, snakes and marsh turtles. We can meet a variety of bird species: bee eater, avocet, gray heron, white stork, quail, little owl, eared owl and tawny owl, red-and red-footed falcon, sparrow hawk, goshawk and white-tailed eagle also occur here. During the spring and fall, when the bird migrate, the black storks stay here for several weeks, too; in groups of 50.

The number of mammal species is abundant, as well. Shrews, mice species, mole and mole-rat. The habitats are full of brown hares, weasels, martens and polecats, badgers, foxes, roe deer, fallow deer and wild boars.

Our town is located on the Békés-Csanád ridge, several meters higher than the surrounding region. The Száraz stream, which is one of the previous main riverbeds of the River Maros, surrounds it in an east-western direction, in the shape of a reversed letter "U". From the south it is bounded by the Maros itself. Geographically, this landscape belongs to the flora district of Tiszántúl region.

In the area one can see some ancient, loess steppe grasslands, preserved in their original state and formed after the last ice age. Here you can find protected species: the Yellow adonis, the Transylvanian Adonis, the Buda Imola, the Jerusalem sage, the sternbergia, the *Clematis integrifolia*, *Ajuga laxmannii*, *Anchusa barrelieri*, the herbaceous periwinkle, the *Linaria biebersteinii* and the *Scilla litardierei*.

At some places, the protected *Prunus tenella*, the most typical representative of the scrub of the ancient landscape can be found, too.

In Mezöhegyes, several "ancient jungles" and lone trees have survived up to nowadays, and they propagate the former splendour of their species as Methuselahs. Such messengers are the oaks of manor no. 48, the oak groups in manor 6, the oak tree row in 32, the old oaks lining the avenues, the trees of forest no.

Kultúra, művelődés, egyházak

Templomaink

Római Katolikus templom

Ferdinand Handl osztrák építész tervei alapján 1844-46 között klasszicista stílusban épült. Nevét a lovasok és katonák védőszentjéről, Szent György vértanúról kapta. A templom hossza 32,3 m, magassága a kereszttel 30 m. A templom belsejében a Szent György vitézt ábrázoló főoltárképet, a kor ismert művésze, Pesky József akadémiai festőművész-tanár festette. Itt látható még (a gyermekkorát Mezőhegyesen töltő) Molnár-C. Pál festményein kívül több neves művész (Herally György, Fesztai Masa, Prokop Péter, Udvardi Erzsébet, Szántó Piroska, ...) alkotása is.

A toronyban három harang lakik (Henrik, Frigyes és Terézia).

A hívek részére készült tölgyfapadok eredetiek, 1846-ban készültek.

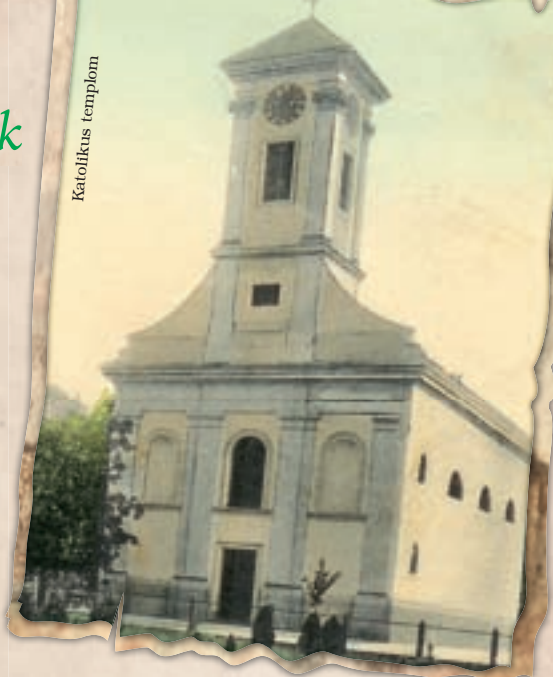
A templom keleti homlokzatán található a Gonczeczy emléktábla. Gonczeczy Jánost, a templom első plébánosát a szabadságharc idején Habsburg ellenes magatartásáért Haynau parancsára 1849. október 8-án kivégezték. A fehér carrarai márványból készült emléktábla Karl Ferenc József szobrászművész alkotása (1941).

A lelki szolgálat egyidős a Ménesintézet létesítésével (1785).

A Református templom

A nagysármási (ma Románia) templom másaként neogótikus stílusban épült 1909-ben. Magassága 35 m, bel-

Katolikus templom

ső tere 8x23 m, amelyet a kereszthajó 3x8 méterrel szélesít ki. A két toronyban 3 harang lakik. 1785-től 1881-ig a református istentiszteleteket és a lelkészi feladatokat a katolikus lelkész látta el. Az önállósulás 1884-től kezdődik.

Az evangélikus templom és parókia

1944-től 1949-ig épült. A hívek lelki gondozását előbb a katolikus, majd a szomszédos tótkomlói és pitvarosi lelkészek látták el. 1935-től önállósul az evangélikus egyházközség.

Temetői kápolna

1916-ban Traun Jakab ezredes építtette romantikus stílusban családi kriptának. Rajta kívül itt van eltemetve felesége és leánya, Barbara.

Tóth István ref. lelkész a Református Ifjúsági Szövetség tagjaival

Culture, education and churches

Our Churches

Roman Catholic church

It had been built between 1844 and 1846 based on the plans of Ferdinand Handl, Austrian architect, in classical style.

It was named after the patron saint of horsemen and soldiers: martyr St. George. The length of the church is 32.3 m, its height including the cross is 30 m. Inside of the church, the main altar picture depicting Knight St. George was painted by Joseph Pesky, academic painter and teacher, the popular artist of the era. In addition to the paintings of Pál Molnár C. (who spent his childhood in Mezőhegyes), visitors can see here the artworks of several famous artists (George Heraly, Mara Feszti, Peter Prokop, Elisabeth Udvardi, Piroska Szántó, etc.), too.

Three bells live in the tower (Henry, Frederick and Theresa).

The oak benches prepared for the faithful are original and were made in 1846.

On the eastern facade of the church one can find the Gonczeczy memorial plaque. During the time of the war of independence, John Gonczeczy, the first parson of the church was executed on 8 October, 1849 upon the command of Haynau, due to his behaviour against the Habsburgs. The memorial plaque, made of white Carrara marble is the work of Franz Joseph Karl, sculptor (1941).

The spiritual service is as old as the establishment of the Stud institution (1785).

The Reformed church

It was built in 1909 in Neo-Gothic style, as the copy of the church of Nagysármás (now located in Romania). Its height is 35 m, its interior is 8 x 23 m, which is broadened with 3 x 8 m by the transept. 3 bells live in the two towers.

Between 1785 and 1881,

the tasks of the Reformed religious services and pastoral duties had been performed by the Catholic priest. Independency started to increase from 1884.

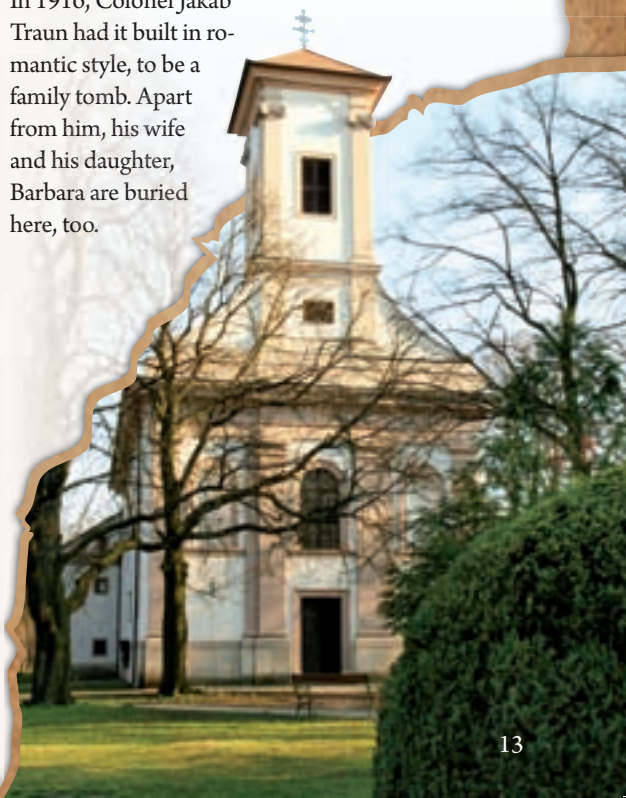
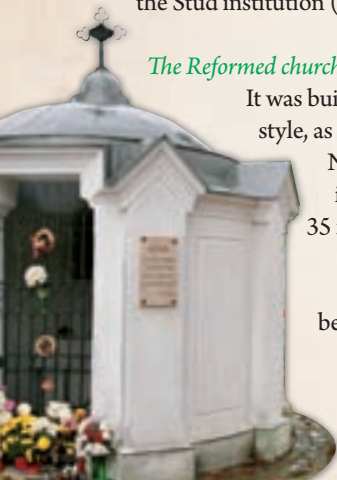
The Lutheran church and parsonage

had been built from 1944 to 1949. As the beginning, the spiritual care of the faithful was provided by the Catholic, then by the priests of the neighbouring Tótkomlós and Pitvaros. The Lutheran parish has become independent from 1935.

Chapel in the cemetery

In 1916, Colonel Jakob Traun had it built in romantic style, to be a family tomb. Apart from him, his wife and his daughter, Barbara are buried here, too.

Lőcsei Mihály fúvószenekara

Oktatás, közművelődés

Oktatás

1983-ban került hivatalosan átadásra az oktatás-művelődés alapintézménye, a József Attila Általános Művelődési Központ (ÁMK). E központi intézményben folyik az alapfokú általános iskolai és művészeti oktatás, a közművelődés, a szabadidő és sportrendezvények szervezése, a könyvtári feladatok ellátása. Intézményigazgatás szempontjából ide tartozik a bölcsőde, az óvodák, a diákotthon és a Centrál étterme. Regisztrált tehetségközpont.

Az alapfokú oktatásban kiemelt szerepet kap a tehetséggondozás és a felzárkóztatás.

Kiemelt térségi rendezvények: Kazinczy napok, József Attila szavalóverseny, Apáczai napok, művészeti bemutatók és fesztiválok.

A mezőgazdasági és ipari szakképzés, valamint szakmunkásképzés 1955-1956 tanévtől a volt mézárszéki villa és istálló épületekből kialakított termekben, 1984-től a volt Hangai vendégfogadó és postakocsi állomás épületében folyik.

A Harruckern János közoktatási intézményben négy szakon folyik középfokú képzés és tíz szakmában szakmunkásképzés. Ezek közül helyi jellegzetesség a lovasz, a patkoló kovács és a belovagló.

Óvodások a Csekonics Parkban

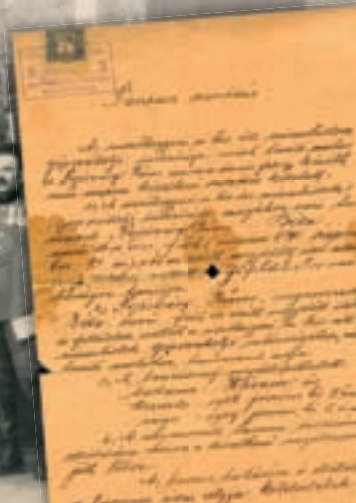
Közművelődés

A közművelődési intézményegység – a hagyományos feladatain túl – szervezi: a gyermek néptánc táborokat, lovagló táborokat, művészeti fesztiválokat, városnapokat, térségi kispályás labdarugó tornákat.

Az intézmény ad helyet a hagyományos birkózó táboroknak, az országos gyermek és ifjúsági birkózó emlékversenynek és az országos taekwondo versenynek.

Szabadpolcos könyvtárainkban közel 25 ezer könyvből válogathatnak az olvasók.

Büszkék vagyunk a Mezőhegyesi Gyöngyszemek Mazsorett Egyesületre, melynek létrejöttében szerepet játszott másik nagy büszkeségünk, a méltán országos hírű Mezőhegyesi Fúvószenekar. A volt 47 majori iskola épülete ma vendégház és iskolatörténeti gyűjtemény.

Education, public education

Education

In 1983, József Attila General Cultural Centre (GCC), the basic institution of education and training was officially handed over. In this central institution, the primary elementary school- and arts education is performed, together with public education, the organisation of leisure and sports events and the fulfilment of library functions. From the aspect of institutional administration, the nursery, the pre-schools, the students' home and the restaurant of Centrál belong here. It is a registered talent centre.

In primary education, talent promotion and remedial teaching play a special role.

Preferred regional events: Kazinczy days, József Attila reciting competition, Apáczai days, art shows and festivals.

The agricultural and industrial vocational training and apprentice training had been performed from the school year of 1955-1956 in the halls created from the buildings of former shambles and stable, and from 1984, it has been carried out in the building of the former Hanga guest house and post carriage station.

In the John Harruckern public school secondary-level education is performed in four majors, and vocational training is held in ten professions. From among these, the jockey, the shoeing smith and the saddle horse trainer are typical locally.

Public education

The institutional unit of public education - besides its traditional duties - organizes also: children's dance camps, horse-riding camps, art festivals, city days and regional mini-football tournaments.

The institution hosts the traditional wrestling camps, the national children and youth memorial wrestling tournament and the national taekwondo competition.

In our free-shelf libraries, readers can select from almost 25 thousands of books.

We are proud of the Pearls of Mezőhegyes Majorette Association, in the establishment of which another great pride of the city, the rightly famous Mezőhegyes Brass Band played a significant role. The buildings of the 47 former farm schools work as guest houses and school history collections.

Építészeti értékeink

Kőzponti szálloda

Ha azt mondjuk, Városunk igencsak bővelkedik építészeti különlegességekben és műemlékekben: még csak közelítünk az igazsághoz.

Nem nagyon találunk hazánkban még egy olyan települést, ahol ennyi értékes korabeli épület található ilyen nagy mennyiségben.

Az ide látogató valósággal tobzódhat a XIX. század szinte valamennyi építészeti stílusát felvonultató épületekben: az óbaroktól a különböző stílusok jegyeit magán viselő eklektikáig csodálatos együtttest találhatunk sétánk során.

1785-ben kezdődtek az építkezések: Jung József, Hild János, Hanld Ferdinánd és Zelenka János határozták meg máig Városunk képét.

Északról érkezvén a Ménésközpontba már messziről hívogat az északi diadalív, jobb oldalán a postakocsiállomás és vendéglő.

A ménésosztály laktanya a mai Hotel Nonius, benne az eredeti, 1790-es évekből származó falépcsővel, szobái restaurált, korabeli bútorokkal berendezve.

Törzsmén istálló: ma sportistálló, a Hotelre merőlegesen épült, Hild János tervei szerint. A lovak ma is a

kézzel faragott, eredeti vörösmárvány zabolócsészéből eszik a zabot.

Ménésparancsnokság: ma a Ménésbirtok Zrt. és a Mezőhegyesi Állami Ménés Kft. központi irodája. 1790 körül épült Jung József tervei alapján copf stílusban.

Fedeles lovarda: a mai napig betölti eredeti szerepét, Hild János tervei alapján épült empiré stílusban, az ország első ilyen létesítményeként.

Sétánkat dél felé tovább folytatva már jól látható a déli diadalív, mely hasonló az északihoz, mindkettő Hild János tervei alapján épült 1807-ben.

Mielőtt a diadalívhez érnénk, jobbról a törzssosztály-laktanya copf stílusú épületét látjuk, ahol a mai napig családok élnek. A Nonius Hotellel megegyező méretű épület valamikor a huszárok lakhelye volt.

Kiemeljük még az ország mára egyetlen még létező fachwerkes szállodáját, a Centrált, amely 2013-ban felújítva adott otthont a Polgármesti Hivatalnak is. Királyok, híres államfők, kormányfők laktak a falai között.

Vele szemben áll a nőtlen tisztalak, a korábbi Városháza felújított épülete, melyet a helybeliek tréfásan csak „kantár”-nak hívtak, ezzel utalva eredeti funkciójára. Építészeti értékeink kalauzának csak az elején járunk, az ide látogató ennél még sokkal több érdekességet láthat.

Fedeles lovarda

Nőtlen tisztviselői lak

Our architectural values

If we say that our city is particularly rich in architectural sights and monuments, we only approach the full truth.

It is quite hard to find another town in our country where there are so many valuable contemporary buildings in such large quantities.

Visitors can find here buildings representing almost all architectural style of the 19th century: ranging from the old Baroque style to the Eclectic style, showing the signs of various styles; we can see a beautiful collection of buildings during our walk.

The construction began in 1785: the image of our city had been determined by József Jung, János Hild, Ferdinánd Hanld and János Zelenka.

Arriving to the Stud centre from north, one can see first the northern Arch, and on its right side, the post carriage station and restaurant.

The stud department's former military barrack is the current Hotel Nonius, with the original wooden stairs prepared in the 1790's and its rooms are restaurated, with contemporaneous furniture.

Core stallion barn: today it is used as a sports barn; it was built perpendicularly to the Hotel, according to the plans of János Hild. The horses still eat the oat from hand-carved, original red marble feeding cups.

Stud headquarters: today it is operated as the central office of Ménesbirtok Zrt. (Mezőhegyes Stud Farm Co. Ltd.) and Mezőhegyesi Állami Ménes Kft. (State Stud of Mezőhegyes Ltd.). It was built around 1790 based on the plans of József Jung, in Louis XVI style.

Covered riding arena: it still fulfils its original role; it was built based on the plans of János Hild in the Empire style, as the first such facility of the country.

Continuing our walk to the south, the southern Arch is clearly visible, which is similar to that on the north as both of them were built in 1807 based on the plans of János Hild. Before arriving to the Arch, on the right we can see the Louis XVI-style building of the master class barrack, which is still inhabited by some families. The building of the same size as Nonius Hotel was once the residence of hussars.

We highlight also the only fachwerk hotel of the country that still operates, the Central, which hosts also the Mayor's Office after its renovation performed in 2013. Kings, famous heads of state and government leaders had been living within its walls. Opposite to it we can see the house of unmarried officers, the renewed building of the former City Hall, which had also a funny name of "kantár" (lit. bridle, with its other meaning in Hungarian of a "store of bachelors"), referring by this to its original function. We have covered only the beginning of the guide to our architectural values yet; our visitors can see even more interesting sights.

Látnivalók, programok...

A világhírű Ménés reprezentatív központja, a Csekonics-udvar a Világörökség része megítélt cím várományosa.

Lakott majorjaival együtt közel hatvan védett műemlék objektum található a településen, többek között a Hangai postakocsi állomás és vendégfogadó, az Indóház, magtárak, zabsilótornyok, malmok, kaszárnyák, kettős tisztalakok, a Szent György templom, az Öregcsúr, az Emberkóroda és a Pekeráj. Városunk településszerkezete - a központ és a major-ság - egyedi látványosság.

Az Állami Ménés Kft. jelenleg a 21. századi fogathajtható sport elvárásainak kívánja megfeleltetni a nóniusz fajtát. Bár régi mondás nálunk, hogy a mezőhegyesi lovasok mindig a bakon voltak kiválóak, s nem a nyeregben, a mezőhegyesi sportló lovasai ma már a díjugratásban is jeleskednek. A Kanca- és Ménversenyen a tenyésztők méretethetik meg lovaikat.

Lovas hagyományokra épülő új projektünk a hippoterápia. Elsősorban sérült, fogyatékkal élő gyermekek számára szervezünk gyógylovaglást, s büszkék vagyunk rá, hogy a projekt fiatal volta ellenére gyermekeink több versenyen is dobogóra állhattak.

A ménés előzetes bejelentkezés alapján bárkinek biztosít lovaglási, túrakocsizási, télen szánkózási lehetőséget. Fiatal párok fényképezkednek a ménesudvar legendás Ősplatánja alatt, ahová félfödelű Kölberhinton érkeznek, amelyet hollófelete nóniuszok húznak, s díszruhás kocsisok hajtanak.

A lovas programok mellett a Kocsimúzeum és Békés-megye legnagyobb gyűjteményes háza, Mezőhegyes Város Helytörténeti Gyűjteménye várja az érdeklődőket. A volt ember kóroda (majd általános iskola) épületében került kialakításra és folyamatos a fejlesztése. (Cukorgyár történeti, iskolatörténeti, vasúttörténeti, szakképzés történeti, néprajzi, stb. összesen 13 állandó kiállítás látható.) A Múzeumok Éjszakája is hagyományos rendezvény.

A legújabb, Ménéstörténet című kiállítás is nagy szerepet játszott benne, hogy 2014. március 13-án Mezőhegyes Helytörténeti Gyűjteményéért megkapta a Holnap Városáért Díjat.

A kiadványban szereplő képeket szándékosan javasolta a múzeum archív felvételeiből és Kerekes György képeslapgyűjteményéből állítottuk össze. Hogy miért? Azért, mert szeretnénk Önöket meginvitálni a városunkba, Mezőhegyesre. Higgyék el, ma is gyönyörű!

Zabtorony

Kozma Ferenc utca

Sights and programs...

The representative centre of the world-famous stud, the Csekonics Courtyard is anticipating the honourable title of a World Heritage Site.

With its populated manors, there are nearly sixty protected monument objects in the town, amongst others, the post carriage station and guest house in Hanga, the Indo-house, granaries, oat silo towers, mills, military barracks, dual officers' houses, the church of St. George, the Old Barn, the "Emberkóroda" and the "Pekeráj". The settlement structure of our city: the centre and the grange - a unique attraction.

Currently the State Stud Ltd. wishes to have the Nonius breed comply with the requirements of the driving sport of the 21st century. Although there is an old saying at us according to which the horse-riders of Mezőhegyes were excellent on the wagon cart and not on the saddle, nowadays the jockeys of the sports horse of Mezőhegyes excel in show jumping, as well. In the Mare and Stallion Contest, breeders can compete by their horses. Our new project, based on equestrian traditions is hippotherapy. We organize therapeutic horse-riding primarily for damaged children with disabilities, and we are proud that despite the fact that this project is quite young, our children have already managed to won awards in several competitions.

Upon prior reservation, the stud provides horse-riding,

touring carriage-riding or, in the winter, horse-driven sleighing opportunities to anyone. Young couples take photos under the legendary ancient sycamore of the stud courtyard, where they arrive by a semi-covered Kölber chariot, pulled by ravenblack Nonius horses and driven by officially dressed coachmen.

In addition to the equestrian programs, the Carriage Museum and the Local History Collection of the City of Mezőhegyes, the largest collection house of Békés County awaits its visitors.

It was established in the building of the former people's hospital (then primary school) and it is continuously improved. (Visitors can view permanent exhibitions in the following topics: history of the Sugar factory, history of the school, history of the railways, history of local vocational trainings, ethnography, etc.)

The latest exhibition titled "The History of the Stud" played a significant role in the fact that on 13 March, 2014 Mezőhegyes received the Award for the City of Tomorrow, for its Local History Collection.

The pictures in this publication have been deliberately compiled mainly from the archival footage of the museum and the postcard collection of George Kerekes.

And why? Because we would like to invite you to our city, Mezőhegyes.

Believe us, it is still beautiful!

Dél-Békési Kistérség

Dél-Alföldi Régióon belül kiemelt jelentőségű a Dél-Békési Kistérségünkhöz tartozó 18 település, melyek közül Dombiratos lett az országban elsőként Vitezi Község. A sík vidéket sajátos növény- és állatvilág, a tiszta, friss levegő, a mezők és erdők nyújtotta békés, háborítatlan környezet jellemzi. A puszták ősgyepét főként akácok, tölgyesek tarkítják. Széles erdősávok nyújtanak otthont és búvóhelyet a fácánoknak, vadnyulaknak, szarvasoknak, őzeknek, rókáknak, énekes- és ragadozó madaraknak. Az Alföld első, mesterséges, ember alkotta kultúrtörténeti emlékei az ún. kunhalmok, melyre Battonya közelében lelhetünk. Egykori funkcióik szerint temetkezési helyek, határhalmok, őrhalmok, strázsahalmok. Több halomhoz kötődik titokzatos történet, legenda.

Pusztatoatlaka LikeFest-parkjának látványosságai mellett az állatok megtekintése, az állatsimogatás, kocsikázás, kellemes családi kikapcsolódást kínál.

Városaink és községeink gazdag műemlékek őrzői, népművészeti és néprajzi hagyományok ápolói. Több, országosan védett épületegyüttes, egyedi épület szemgyönyörködtető látványa tárul elénk – közösségi épületek, parasztházak, gazdasági épületek, magtárak.

Helytörténeti gyűjtemények mutatják be a történelem homályába tűnt nemzedékek szokásait, életmódját. Ennek egyik bemutató helye a Magyarbánhegyesi tájház is.

A régi mesterségek közül említést érdemel a kosárfonás, szőnyegszövés, kötélgyártás, népi hímzések, szőttesek, varrottasok készítése. A szövött, hímzett textil-ák, a fűzfavesszőből, gyékényből, szalmából, csuhéból font tárgyak, a mézeskalács figurák készítésének és a fafaragásnak hagyománya van. Magyarbánhegyes jeleskedik e tekintetben. Valamennyi település búcsúján, városfalunapján az érdeklődők meg is vásárolhatják a népművészeti alkotásokat.

Small Region of Southern Békés

Within the Southern Great Plain region, the 18 towns belonging to our Small Region of Southern Békés has a special priority, from which first in the country Dombiratos became Vitézi (Valiant) Settlement. The flat countryside is characterized by a specific flora and fauna, the clean and fresh air, furthermore, the peaceful and undisturbed environment provided by the fields and forests. The ancient grassland of steppes are dotted mainly by acacia and oaks. The wide forest tracks offer home and hiding place for pheasants, brown hares, deer and roe deer, foxes, songbirds and birds of prey. The first artificial, man-made cultural memories of the Great Plain are the so called kurgans, which are located near Battonya. According to their former functions, they had been burial sites, border hills, guardian hills and sentinel hills. Mysterious stories and legends are related to several kurgans.

In addition to the sights of the LikeFest park of Pusztatötlaka, the viewing of animals, animal petting, riding on a horse-drawn carriage offer delightful family entertainment.

Our cities and towns are the guardians of rich monuments and they preserve folk arts and ethnographic traditions. We can enjoy the eye-catching view of several, nationally protected building complexes and unique buildings - community buildings, farmhouses, farm buildings and barns.

Thanks to the local historical collections, we can get acquainted with the customs and way of life of generations which have disappeared in the course of history. One of the presentation places of this is the village museum in Magyarbánhegyes, too.

From among the old crafts it is worth to mention basket weaving, carpet weaving, cordage, and the preparation of folk embroidery, homespun and sewn items. The preparation of woven and embroidered textiles, items made of wicker, cane, straw and husk and gingerbread figurines, together with wood carving have centuries-old tradition. Magyarbánhegyes excels in this regard. At the fairs and village days of each town, those interested can purchase the works of folk art, too.

Dél-Békési Kistérség

A föld alatt megbúvó gazdag gyógyhatású termálvíz készlet nyújtotta lehetőségeket több településünk is kiaknáztta már. Mezőkovácsházán a Borostyán Fürdő, Nagybánhegyesen a Termálfürdő gyógyvízű medencéi, Medgyesegyházán az uszoda kellemes kikapcsolódást jelentenek túranapjainkba beiktatva.

Kellemes időöltést ígérnek szinte valamennyi településen a fogatkirándulások, de a gyalogosan, vagy kerékpárral túrázni kedvelők számára is számtalan lehetőség nyílik. A horgászat szerelmesei látogassanak el Kevermesre a Sóderbánya-tavakhoz.

Térségünk Romániával határos, így a Partium magyarlakta településeit – Tornyát, Pécskát, Aradot, Kürtöst, Kispereget, Szalontát – könnyedén eléri bárki egy-egy nap kitérőre, kiskörútra. A közeli zarándokhelyeket, Aradon a Szent Gizella templomot és Lippa mellett Máriaradnán a Bazilikát és a Kálváriát, bármelyik határmenti városunkat, községünket pihenőhelyül választva kereshetik fel a hívek.

Az alföldi ember szeretet finom, tradicionális ételeket főzni és fogyasztani, ezért a gasztronómiai élményszerzés jelentős helyet foglal el a kö-

zösségi rendezvények programjai között. Szinte nem létezik falunap főzőverseny nélkül, és vannak híres fesztiválok, mint például a minden évben megrendezésre kerülő Medgyesegyházi Dinnyefesztivál, vagy a Mezőhegyesi Lovas Napok.

A nagyvárosi élet betondzsungeleiből kiszakadva, a természet csodás színekavalkádja, varázslatos hangulata várja Önt Dél-Békésben!

Small Region of Southern Békés

The opportunities offered by the rich thermal water reserve with medicinal effects, located under the ground have been exploited by several towns in the region. The pools with thermal water of Ivy Spa in Mezőkovácsháza and the Thermal Bath in Nagyánhegyes, and the swimming pool in Medgyesháza offer a pleasant relaxation opportunities during the days of our hiking tour.

There is a possibility of riding on horse-drawn carriages in almost every town, but there are countless opportunities also for those who prefer hiking by feet or by bicycle. The lovers of fishing visit to Kevermes to the Gravel Mine Lakes.

Our region is bordering with Romania, thus the Hungarian-inhabited towns of the Partium - Torna, Pécska, Arad, Kürtös, Kispereg, Szalonta - can easily be visited by anyone for a small trip. The faithful can visit the nearby places of pilgrimage, for example the Church of Holy Giselle in Arad and the Basilica and Calvary in Máriaradna, near Lippa while selecting any of our border cities or towns as their resting place.

People living on the Great Plain like to cook and eat delicious, traditional dishes, therefore the gastronomic experience plays a major role among the programs of community events. There are almost

no village days without a cooking competition, and there are famous festivals, too; such as the Watermelon Festival in Medgyesegyháza or the Equestrian Days of Mezőhegyes, both organized annually. Stepping out of the concrete jungles of big city life, Southern Békés awaits you with the beautiful colours of nature and a magic atmosphere!

Mezőhegyes
képekben

SEMEX

Génba

Cégünk életében a megszületéstől eltelt több mint két évtized az állandóan változó gazdasági körülmények közötti talpon maradást, majd fejlődést jelentette. Ezek az alkalmazkodási kényszerek nem térítették el a vállalkozó tulajdonosokat attól a szilárd célkitűzéstől, amit az alapításkor megfogalmaztak: a kanadai holstein-fríz tenyésztés világszínvonalú eredményeinek elérhetővé tételével, valamint a hazai ivadékvizsgálati programunk legmagasabb genetikai szintre történő fejlesztésével tovább emelni a hazai tenyésztés színvonalát.

A fejlesztési folyamat csúcspontjaként a mesterséges állomást teljes egészében átépítettük, valamint új férőhelyekkel bővítettük 2013-ban – modern, az állatjólétet mindenben szem előtt tartó istállóink teljes körű komfortot biztosítanak magas genetikai értéket képviselő bikáinknak, szaporítóanyagukat pedig teljesen új, csúcstechnológiájú ugrató helyiségben és laboratóriumban dolgozzuk fel.

Termékeink minősége megfelel a legmagasabb szintű nemzetközi követelményeknek, így az Európai Unió tagállamain, Kanadán és az Egyesült Államokon kívül Ausztráliában és számos ázsiai, afrikai és amerikai országban is forgalmazásra kerülnek.

Cégünk kiemelt figyelmet fordít a munkatársak kiválasztására, majd minden lehetőséget megad a fejlődésre, az ismeretek bővítésére. "Nem a cégek termelik a nyereséget, hanem az emberek"- hitvallásunk ez, melynek eredménye, hogy mára a legnagyobb hazai szaporítóanyag forgalmazóvá váltunk, hiszen nemzeti kincsünk, a magyartarka forgalmazását is cégünk végzi.

A hitelesség, a megbízhatóság minden területen fontos mércéje munkánknak. Ezek a tényezők tették lehetővé, hogy tulajdonosunk, a kanadai Semex Alliance magyarországi leányvállalatát tette meg európai genetikai és üzleti központjává.

Életreszóló Genetika

Génbank-Semex Magyarország Kft.

More than two decades have passed since the foundation of Génbank-Semex Hungary Ltd. which meant a continuous struggle for survival in the changing economic circumstances as well as a perpetual need for development. This necessity for adaptation has not diverted the owners and the management from their objective determined at the time of establishing the AI station: to raise the level of Hungarian bovine breeding by making the world-class achievements of Canadian Holstein breeding available for Hungarian farmers and reaching the highest possible genetic level in our domestic sampling program.

As a peak of the development activities the AI station was extended and totally rebuilt in 2013 – state-of-art barns provide full comfort to our top genetic bulls, while their genetic material is collected and processed in our brand new and carefully designed collection area and laboratory equipped with the latest technology. The quality of our products reaches the highest international standards, so we export to many European countries, Canada, the USA, Australia and several other destinations in Asia, Africa and the American continent.

Our company gives particular attention to the selection of the staff and offers opportunity for personal progress and promotion. 'Companies cannot make profit – people do' – this is our ultimate belief, and as a result we managed to gain leading position in the Hungarian bovine semen market and have been charged to be the exclusive producer and distributor of our national heritage, the Hungarian Simmental breed.

Credibility and reliability are important measures of our work. That is why our company could become the European genetic and business center of our owner, the Canadian Semex Alliance.

Génbank-Semex Magyarország Kft.
Mezőhegyes H-5820 Kúterület 0646/15 hrsz.
Tel.: +36 68/566-200 Fax: +36 68/566-209
E-mail: info@semex.hu
www.semex.hu

SEMEX[®]
MAGYARORSZÁG
GÉNBANK

Genetics for Life[®]

www.semex.hu & www.semex.com

Kapcsostömlők

„AGRAFF” profilal öntömített, 1 bar-nál alacsonyabb nyomásra, Ø35-Ø200mm

Alkalmazás: A szívó-nyomó tömlő gépjárművek és stabil robbanómotorok kipufogógázainak elvezetésére készül.

Védőtömlők

Alkalmazás: villamos vezetékek, kábelek, tömlők mechanikai védelme.

Méret: Ø6-tól Ø60-ig

Mezőhegyesi Fémipari Kft.
5820 Mezőhegyes, Battonyai út 2.
Tel./fax: +36-68/467-319 • Tel.: +36-68/466-036
www.mezofem.hu • E-mail: mezofem@mezofem.hu

Nagybánhegyesi Termálfürdő

A nagybánhegyesi fürdő egész évben várja a látogatókat. A kellemes 37-38°C-os jódos termálvíz elsősorban mozgásszervi megbetegedések gyógyításában játszik fontos szerepet, ugyanakkor a bőrbetegségek leküzdéséhez is hozzásegít.

A fáradt vendégek igénybe vehetnek különféle szolgáltatásokat, mint például gyógymasszázs, fodrászatot, kozmetikát. Éhségüket pedig korrekt árak mellett a büfében csillapíthatják.

A fürdőhöz tartozó kempingben a medencéhez közel, saját vizes blokkal, áramhasználati lehetőséggel felszerelt, füves területen helyezkedhetnek el sátrakkal és lakóautókkal a turisták.

A fürdő saját, nagyméretű, ingyenes parkolóval rendelkezik.

Nyitva tartás: P-Sz-V: 10:00-21:00
Kemping nyitva tartás: április 15-től október 15-ig.
Fürdő címe: 5668 Nagybánhegyes, Erzsébet királyné u. 36.
Üzemeltető címe: 5668 Nagybánhegyes, Kossuth u. 13.
Telefon: +36-68/426-768, +36-20/337-9666

www.medgyessecurity.hu

Az elmúlt esztendőben egyre nagyobb szerepet kap a minőségi őrző-védő tevékenység. Vállalkozásunk, ugyan a fiatalabbak közé tartozik (alakulás éve 2001), megrendelőink viszont a legnagyobbak közül valók. Bizalmuk oka, hogy a Medgyes Security a megszületése óta minden feladatot a legnagyobb diszkrécióval, a legmagasabb szakmai színvonalon teljesít.

Munkatársaink a kihívásoknak megfelelően, az adott területen magas képzettséggel rendelkező szakemberek. A vagyonvédelmi munkákat képzett, megbízható vagyonőrök segítségével teljesítjük. Alkalmazottaink megbízhatóságáért, tevékenységünk szakmai minőségéért és az elvégzett feladatok végrehajtásának színvonaláért minden esetben kezességet vállalunk.

Vállalkozásunk a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara tagja, a Signal Biztosítónál rendelkezik felelősségbiztosítással. Díjaink differenciáltak, arányosak és reálisak.

Szolgáltatások:

- Biztonsági rendszerek tervezése
- Távfelügyelet
- Lakások vagyonvédelme
- Műholdas járműkövetés
- Nővérvívó
- Élőerős őrzés
- Rendezvények biztosítása
- Szállítmánykísérés
- Video megfigyelőrendszerek
- Mohanet rendszer
- Rendezvények biztosítása
- Szállítmánykísérés

A Kft. ügyvezetője: Petrovzski Attila • Elérhetősége: petrovzski.attila@medgyessecurity.hu
Telephely: 5666 Medgyesegyháza, Zrínyi utca 7.
Telefon és fax • Iroda: +36-68/534-240 • 24 órás ügyelet és hibabejelentés: +36-30/2586-599
E-mail címeink • Általános információk, kérdések: medgyessecurity@gmail.com • Iroda: office@medgyessecurity.hu

EXPRESSZ
ABC
MEZŐHEGYES

A Franczek és Társa Kft. 1997 óta működő vállalkozás, mely a CBA franchise tagja.

Nyitvatartásunk: Hétfő - Szombat: 5:00 - 19:30, Vasárnap: 6:00 - 18:00
Cím: 5820 Mezőhegyes, Posta u.1.
Telefon: +36-30/397-2976
E-mail: expressz.abc.mh@gmail.com
Facebook: Expressz ABC Mezőhegyes

Folyamatosan friss árukészlettel, folyamatos akciókkal várjuk kedves vásárlóinkat üzletünkben.

Mezőprodukt Mezőgazdasági Gyógy- és Fűszernövény termelő Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

Az 1991-ben alapított családi vállalkozás az 1000 ha integrációban termeltetett gyógy- és fűszernövényt a mezőhegyesi üzemeiben dolgozza fel.

Mezőprodukt Ltd. was founded by family Malya in 1991, main activity is cultivation, manufacturing and wholesale of agricultural products, mainly aromatic and medicinal plants. The products from the 1000 ha integration are dried, cleaned and stored in our two factories in Mezőhegyes.

5820 Mezőhegyes, Posta u. 15. • Tel./fax: +36-68/467 329 • E-mail: info@mezoprodukt.t-online.hu

GRÁNICZ '95

Mezőgazdasági Szolgáltató Kft.

A Gránicz '95 Kft. alapítása: 2001.

Fő tevékenységeink:

Mezőgazdasági szolgáltatás:

- gépi és kézi munkálatok

Vetőmagtermesztés:

hibrid- kukorica

- idegenelés, címezés

- válogatás

vetőmag -napraforgó, -borsó, -búza

- idegenelés

Zöldségfélék:

- ültetése, kapálása

- konzervgyári előkészítése, darabolása

Foglalkoztatottak száma: 80 fő

Csomós Zsuzsa ügyvezető

5820 Mezőhegyes, Kozma Ferenc u. 10/b.

Telefon: +36-70/314-1570

E-mail: granicz95@gmail.com

NÖVÉNYVÉDŐ SZEREK, TERMÉSNÖVELŐ ANYAGOK KIJUTTATÁSA LÉGI ÚTON ÉS ÖNJÁRÓ PERMETEZŐGÉPEL, ILLETVE TELJES KÖRŰ MEZŐGAZDASÁGI SZOLGÁLTATÁS

5820 Mezőhegyes, Alkotmány u. 39.

edarbt.mezohegyes@gmail.com

+36-30/436-4629

KEVE-COOP

Mezőgazdasági Zrt.

A Keve Coop jogelődje a Lenin Mezőgazdasági Termelő Szövetkezet volt, ami 60 évig üzemelt.

A Keve Coop Zrt. ügyvezetője Farkas Endre, aki 2003 óta dolgozik a Keve Coopnál.

1990. december 28-án a Lenin Mg. Tsz. elsőként az országban átalakult Rt.-vé.

Ezután komoly változások sora következett. A vetésterület 600 ha, és további 700-800 ha területen folytatnak mezőgazdasági szolgáltatásokat. Főbb termesztett növényei a kukorica, búza, napraforgó, repce. A bérelt földeken több osztatlan közös tulajdonú földterület is van. Továbbra is bíznak abban, hogy egyben tudják tartani a földeket. A foglalkoztatott emberek száma 13 fő. Az évek során igyekeztek fejleszteni és korszerűsíteni a céget, új szárítójuk van, valamint több terménytárolójuk, ami 10 ezer tonna termény tárolását teszi lehetővé. Kicszerelték a régi mezőgazdasági gépeket, most a géppalettájukon szereplő gépek a teljesség igénye nélkül: New Holland, Same Deutz Fahr, John Deere, 2 darab Merló, Class.

5744 Kevermes, Tanya 39. • Tel.: +36-68/434-002

Rigli

Mezőgazdasági Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.
Békés megye, Dombiratos, Széchenyi u. 5.

Gazdaságunk 1991 óta új társasági formában és egyben megújult erővel folytat mezőgazdasági tevékenységet. Főbb termesztett növényeink: búza, kukorica, napraforgó és repace, melyeket mind bérelt, illetve teljes körű mezőgazdasági szolgáltatás keretein belül termesztünk. A talaj előkészítésétől a betakarításon át, a termény tárolásáig, illetve annak felvásárlásáig állunk partnereink rendelkezésére.

Kérem, forduljanak hozzánk bizalommal és mi levesszük a terhet vállairól.

PAPP JÓZSEF

Termelő, Értékesítő és Szolgáltató Kft.

A Papp József Kft. 2004-ben alakult 100 %-ban családi tulajdonú mezőgazdasági vállalkozás. Alaptevékenységünk mezőgazdasági növénytermesztés és mezőgazdasági szolgáltatás. A Kft. 9 fővel biztosítja a termelők részére az input anyagokat, a gépi szolgáltatásokat, összefogja és irányítja a megtermelt termények értékesítését.

Kiegészítő tevékenységünk a juhtenyésztés, ezen belül is egy kiváló őshonos magyar juh fajta tenyésztése, „a régi, vagy őshonos cigájáé”. Az országban az egyik legnagyobb törzstenyésztéssel rendelkezünk!

Papp József
ügyvezető

Székhely: 5820 Mezőhegyes, Kölcsey u. 1/A
Mobilszám: +36-30/289-57-60 • Tel./fax: +36-68/466-373
E-mail: info@pappjosef.hu • Web: www.pappjosef.hu

A Kft. 1992 óta működik önálló gazdálkodó egységként. Jelenleg közel 50 főt foglalkoztat két telephelyen. Mezőhegyes 18-as majorban a Központi Sertéstelep 1200 kocával és a Mezőhegyes 57-es majorban a Pereg Sertéstelep 650 kocával állítja elő végtermékként a vágósertéseket. Melyek közvetlenül belföldi vágóhidakra kerülnek értékesítésre.

Mezőhegyesi Sertésenyésztő és Értékesítő Kft.

5820 Mezőhegyes, 011/4 hrsz.

Tel./fax: +36-68/466-486

E-mail: sertestelep@freemail.hu

Tartalomjegyzék

Mezőhegyesi Állami Ménes Kft.	Borító 1.
Kovácsné Dr. Faltin Erzsébet Polgármester Asszony köszöntője	1.
Mezőhegyes bemutatása	2-19.
Dél-Békési Kistérség bemutatása	20-23.
Mezőhegyes képekben	24-25.
Génbank-Semex Magyarország Kft.	26-27.
Mezőhegyesi Fémipari Kft.	28.
Bánhegyesi Vízszolgáltató Kft.	
Nagybánhegyesi Termálfürdő	28.
Medgyes Security Kft.	28.
Franczek és Társa Kft. – Expressz ABC	29.
Mezőtermék Mezőgazdasági Gyógy- és Fűszernövény termeltető Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	29.
Gránicz '95 Mezőgazdasági Szolgáltató Kft.	30.
Edár Bt.	30.
Keve Coop Mezőgazdasági Zrt.	30.
Rigli Mezőgazdasági Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	31.
Papp József Termelő, Értékesítő és Szolgáltató Kft.	31.
Mezőhegyesi Sertésenyésztő és Értékesítő Kft.	31.
Tartalomjegyzék	32.
Mezőkovácsházi Vízmű Kft.	
Borostyán Camping és Strandfürdő	Borító 2.
Kevermes és Vidéke Takarékszövetkezet	Borító 2.

Mezőhegyes közintézmények, intézmények

Mezőhegyes Városi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala

5820 Mezőhegyes, Kozma F. u. 22.

Tel.: +36-68/466-001, Fax: +36-68/467-302

www.mezohegyes.hu

Mezőhegyes Város Helytörténeti Gyűjtemény

<https://www.facebook.com/mhmuzeum/info>

Centrál Élelmezési Szolgáltató Központ

5820 Mezőhegyes Kozma F. u. 22

Tel.: +36-68/466-043, +36-30/445-9062

József Attila Általános Művelődési Központ

Mezőhegyesi József Attila Általános Iskola,

Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola

5820 Mezőhegyes, Béke Park 1.

Tel./fax: +36-68/466-008, +36-68/466-103,

www.mezohegyesamk.hu

Harruckern János Közoktatási Intézmény

5820 Mezőhegyes, Kozma F. u. 23

Tel.: +36-68/466-066, Fax: +36-68/468-258

Tourinform iroda

TOURINFORM - Maroshat

5820 Mezőhegyes, Kozma F. u. 22.

Telefon: +36-68/466-830, Fax: +36-68/466-830

www.maroshat.hu

Impresszum

Magyarország – Mezőhegyes

Kiadó: Magyar Tájakon Kiadó Kft.

Kiadásért felelős: a Kft. ügyvezetője

Szerkesztőség: Nyíregyháza, Posta u. 2.

Telefon: +36-42/784-350, +36-70/772-4904

E-mail: szerkesztoseg@magyartajakon.hu

Web: www.magyartajakon.hu

Weblapunkon a kiadvány oldalaira kattintva megtekinthetik Mezőhegyes, illetve a bemutatkozó cégek honlapját.

Nyomda: Korrekt Nyomdaipari Kft.

Mezőhegyes és a Dél-Békési Kistérség bemutatásának szöveges tartalma: Mezőhegyes Város Önkormányzata, Hollós László, ifj. Kerekes György, Tarkó Gábor, Varga Péterné, Veres Zoltán.

Fotók: Hollós László, ifj. Kerekes György,

Tarkó Gábor, Szabó Ákos

A Magyarország – Mezőhegyes kiadvány

a Magyar Tájakon Kiadó Kft. tulajdona.

A Magyar Tájakon Kiadó Kft. írásos engedélye nélkül tilos a Magyarország – Mezőhegyes kiadvány szerkezetének és arculatának másolása, tartalmi elemeinek letöltése, felhasználása bármilyen céllal.

www.mkhazivizmu.hu

A Mezőkovácsházi Borostyán Camping és Strandfürdő egy Parkerdő szomszédságában várja vendégeit. A strand minősített gyógyvizű medencéje mozgásszervi, reumatikus és nőgyógyászati betegségek gyógyítására, valamint stressz oldására kiemelkedően alkalmas. Feszített víztükrű úszómedence és pancsoló medence is várja a fürdőzőket. Strandröplabda pálya és homokos strandfoci pálya biztosítja az aktív kikapcsolódást.

A Camping vendégei ingyenes fürdőhasználatot élvezhetnek.

Camping férőhelyek száma: 50 lakókocsi, 30 sátorhely, 3 szoba 10 férőhellyel.

Külön épületben konyha és étkező igénybevétele is lehetséges.

A Camping alkalmas nyári táborok, ifjúsági rendezvények, baráti összejövetelek rendezésére is.

BOROSTYÁN CAMPING ÉS STRANDFÜRDŐ

Üzemeltető: Mezőkovácsházi Vízmű Kft. • Cím: 5800 Mezőkovácsháza, Alkotmány u. 99.
Telefon: +36-68/381-806; +36-68/451-929 • Fax: +36-68/451-929 • E-mail: mkhvizmu@gmail.com
Nyitva tartás: Camping: Április 15. - október 31-ig • Strandfürdő: Májustól - szeptemberig

KEVERMES ÉS VIDÉKE TAKARÉKSZÖVETKEZET

E-mail: kevermestakszov@globonet.hu • Honlapunk: www.globonet.hu/kevermestakszov

Takarékszövetkezetünk 55 éve áll a vidék lakosságának szolgálatában. A folyamatos fejlődés eredményeként ma már teljes körű banki szolgáltatást nyújtunk ügyfeleinknek. Forduljon bizalommal kirendeltségeinkhez:

Kevermes, 5744 Kevermes, Felszabadulás u. 2/a.
Tel.: +36-68/434-023

Kunágota, 5746 Kunágota, Rákóczi u. 21.
Tel.: +36-68/590-510

Nagykamarás, 5751 Nagykamarás, Kossuth u. 3.
Tel.: +36-68/534-700

Dombegyház, 5836 Dombegyház, Kossuth u. 2.
Tel.: +36-68/590-910

Lökösháza, 5743 Lökösháza, Eleki u. 26.
Tel.: +36-66/550-430

Dombiratos, 5745 Dombiratos, Széchenyi u. 35.
Tel.: +36-68/534-600

Medgyesegyháza,
5666 Medgyesegyháza, Gárdonyi u. 2.
Tel.: +36-68/534-220

Battonya, 5830 Battonya, Petőfi tér 4.
Tel.: +36-68/556-090

Mezőkovácsháza,
5800 Mezőkovácsháza, Árpád u. 188-192.
Tel.: +36-68/590-070

Magyarbánhegyes,
5667 Magyarbánhegyes, Kossuth u. 56.
Tel.: +36-68/590-720

Nagybánhegyes,
5668 Nagybánhegyes, Erzsébet királyné u. 19.
Tel.: +36-68/526-030

Kaszaper, 5948 Kaszaper, Árpád u. 27.
Tel.: +36-68/534-520

Végegyháza, 5811 Végegyháza, Széchenyi utca 18.
Tel.: +36-68/534-410

Mezőhegyes

